

**PREGOVARAČKA RADNA GRUPA ZA PRIPREMU I VOĐENJE
PREGOVORA O PRISTUPANJU CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI ZA
OBLAST PRAVNE TEKOVINE EVROPSKE UNIJE KOJA SE ODNOSI
NA PREGOVARAČKO POGLAVLJE 22 – REGIONALNA POLITIKA I
KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENATA**

ZAPISNIK

sa četvrte sjednice

**Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore
Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na
pregovaračko poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih
instrumenata**

Četvrta sjednica Pregovaračke radne grupe (PRG) održana je **25. oktobar 2024.**, s početkom u 12h u hotelu Ramada. Sjednicom je predsjedavao šef Pregovaračke radne grupe (ŠPRG) generalni direktor u Ministarstvu evropskih poslova **Bojan Vujović**. Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Informacija o dostavljenim odgovorima na Usmjeravajuća pitanja EK i II Prilogu Izvještaju o napretku;
3. Predstavljanje Metodologije za samoprocjenu ispunjavanja preduslova (*enabling conditions*);
4. Predstavljanje Studije o broju i opsegu programa;
5. Predstavljanje Programa obuke na temu kohezivne politike;
6. Predstavljanje nacrtu Akcionog plana za ispunjavanje zahtjeva kohezivne politike EU;
7. Razno.

Zaključci:

1. PRG je usvojila dnevni red;
2. Prezentovana Metodologija za samoprocjenu preduslova, Studija o broju i opsegu programa, Program obuka za kohezivnu politiku, kao i Akcioni plan za ispunjavanje zahtjeva kohezivne politike;
3. Dogovoreno da članovi Radne grupe dostave eventualne komentare na navedena dokumenta najkasnije do **1. novembra 2024. godine**;

4. Nacrt akcionog plana za ispunjavanje zahtjeva kohezione politike će biti dostavljen Evropskoj komisiji na komentare u najskorijem roku a nakon komentara članova RG.

U okviru **prve tačke dnevnog reda**, ŠPRG **B. Vujović** predložio je dnevni red, koji je jednoglasno usvojen.

U dijelu **druge tačke dnevnog reda**, ŠPRG **B. Vujović** istakao da je su odgovori na Usmjeravajuća pitanja EK i II Prilog Izvještaju o napretku dostavljeni Evropskoj komisiji početkom septembra 2024. godine, te zahvalio svim članovima RG na iscrpnom radu i posvećenosti prilikom pripreme odgovora, naročito imajući u vidu složenost i obim pitanja.

U okviru **treće tačke dnevnog reda**, ŠPRG **B. Vujović** je istakao da je izrađena Metodologija za samoprocjenu preduslova (*enabling conditions*), uključujući horizontalne i tematske uslove, sa pregledom nadležnih institucija i vodičem za samoprocjenu prema definisanim kriterijumima. U nastavku sastanka, ekspertkinja angažovana na projektu tehničke podrške **Valeria Valeri** je predstavila Metodologiju za samoprocjenu preduslova i napomenula da su navedeni preduslovi definisani u članu 15. i opisani u Aneksima III i IV Uredbe EU o zajedničkim odredbama (CPR), koja utvrđuje pravila koja se moraju poštovati za korišćenje četiri fonda za kohezionu politiku. CPR zahtijeva da prilikom pripreme programa ili uvođenja novog specifičnog cilja kao dijela izmjene programa, država članica procjenjuje da li su ispunjeni uslovi koji su povezani s odabranim specifičnim ciljem. Takođe, prema CPR-u, preduslovi se automatski primjenjuju, što znači da je fokus stavljen na praćenje i izvještavanje, odnosno države članice su dužne da prate ispunjenje uslova i obavijeste Komisiju o svakoj izmjeni koja utiče na ispunjavanje uslova. Obustava plaćanja će biti automatska, imajući u vidu da se troškovi vezani za operacije povezane sa specifičnim ciljem ne mogu uključiti u zahtjeve za plaćanje sve dok Komisija ne obavijesti državu članicu o ispunjenju relevantnog uslova. Navedeni preduslovi uključuju horizontalne i tematske uslove. Horizontalni uslovi odnose se na oblasti javnih nabavki, državne pomoći, kao i na primjenu Evropske povelje o ljudskim pravima i Konvencije Ujedinjenih nacija o osobama sa invaliditetom (4 preduslova), dok tematski uslovi pokrivaju širok spektar oblasti od upotrebe obnovljive energije, upravljanja pametnom specijalizacijom, rodne ravnopravnosti, podrške Romima itd. (16 preduslova). U svijetlu popunjavanja obrazaca za samoprocjenu, održani su sastanci sa resornim ministarstvima te dogovorena dinamika pripreme dokumenta koji će se ažurirati dva puta godišnje.

U okviru **četvrte tačke dnevnog reda**, ŠPRG **B. Vujović** informisao da je rađeno na Studiji o broju i opsegu programa za korišćenje evropskih fondova nakon članstva, koja je razmatrana na nivou NIPAK kancelarije i Upravljačke strukture Ministarstva finansija. Ekspertkinja angažovana na projektu tehničke podrške **Viktorija Primhark** je prezentovala Studiju o broju i opsegu programa, te napomenula da trenutno postoje 4 fonda u okviru Kohezione politike: Evropski fond za regionalni razvoj - ERDF (Uredba (EU) 2021/1058); Kohezioni fond – CF (Uredba (EU) 2021/1058); Fond za pravednu tranziciju – JTF (Uredba (EU)

2021/1056) i Evropski socijalni fond - ESF+ (Uredba (EU) 2021/1057). U tom smislu, napravljena je analiza činjeničnog stanja i trendova u 12 država članica EU koje su pristupile EU od 2004. nadalje za implementaciju Kohezione politike (isključujući programe INTERREG) u 3 finansijske perspektive u smislu broja i obima: odnosno 2007-2013, 2014 - 2020 i 2021-2027. Nakon analize, utvrđeno je da je opcija 2 programa kohezione politike najpoželjnija, odnosno jedan program (Pametni i održivi razvoj) koji uključuje ERDF, CF i JTF, dok bi drugi program bio ESF+ Zapošljavanje, obrazovanje, zdravlje i socijalna inkluzija.

U okviru **pete tačke dnevnog reda** ŠPRG B. Vujović je informisao prisutne da u cilju jačanja kapaciteta institucija i organizacija za programiranje, sprovođenje, praćenje i izvještavanje o sredstvima prepristupne podrške IPA III kao i pripreme crnogorskih institucija za upravljanje kohezionom politikom, odnosno strukturnim i kohezionim fondovima EU, kroz upitnik je sprovedeno mapiranje postojećih kapaciteta i analizirane potrebe za obukama u pogledu IPA III i pripreme za Poglavlje 22. S tim u vezi, **Viktorija Primhak** je predstavila Program obuka na temu kohezione politike, kao i rezultate istraživanja. Istakla da su nakon istraživanja, zapaženi sljedeći rezultati koji se odnose na ograničeno znanje u pogledu pravnog okvira za kohezionu politiku, kao i zakonodavstva EU o državnoj pomoći, te nacionalnim javnim nabavkama. Veoma raznoliki nivo znanja je zabilježen o strateškom planiranju i strateškom okviru i programiranju, te veoma ograničeno poznavanje finansijskih instrumenata, teritorijalnih alata i inicijativa, razvoja grant šema i investicionih projekata. Što se tiče upravljanja programima, finansijskog upravljanja, upravljanja ugovorima, kontrole i revizije, nivo znanja je mješovit i fokusiran na IPA-u. Najavljeno je da će Program obuka za kohezionu politiku otpočeti u januaru 2025. godine.

U okviru **šeste tačke dnevnog reda** ŠPRG B. Vujović nagalasio da su realizovane intenzivne aktivnosti na izradi prvog nacrtu Akcionog plana za ispunjavanje zahtjeva kohezione politike uz koordinaciju imenovanih osoba za pojedinačne podoblasti (8 podoblasti), a uz aktivno učešće članova radne grupe i ekspertsku podršku PPF projekta nipak kancelariji. Valeria Valeri je prezentovala nacrt Akcionog plana, te je dogovoreno da članovi Radne grupe dostave eventualne sugestije i komentare na Akcioni plan najkasnije do 1. novembra 2024. godine, nakon čega će AP biti poslat EK na komentare.

Sjednica je zaključena u 14.00h.

Sjednici su prisustvovali: Bojan Vujović (MEP), Irena Bošković (MEP), Anita Beriša (MEP), Milica Abramović (MEP), Marko Dragaš (MEP), Jasna Bulatović (MEP), Dragana Marković (MEP), Arta Lika (MEP), Velibor Damjanović (MF), Žana Jovanović (MF), Nataša Kovačević (MF) Sanja Bečanović (MF), Antonio Krcalović (MF), Andrea Popović (NVO Mreža za evropske politike), Saša Ivanović (Fond za inovacije), zamjene člana Miljana Vlahović (MERS) i Đorđina Vujović (MERS), zamjena člana Filip Vujović (UKP), Granica Simičević (MSSD), Rosanda Jocović (MEK), Simona Bošković (Zajednica opština Crne Gore), Ana Cmiljanić (IRFCG), Marko Lubarda (MPSV), Marija Ražnatović (MPNI), Irena Perić (ZZZCG), Stana Garčević (RT), Anja Belojević (MSA), Krešimir Ivančić, Vanja Grabovica, Valeria Valeri i Victoria Primhak (eksperti iz projekta tehničke podrške).

*Sjednici nisu prisustvovali: **Igor Milošević (ADP ZID)** najavljeno odsustvo, **Ana Barović (MERS)** i **Bojana Kalezić (MERS)** najavljeno odsustvo, **Slađana Špadijer (MF)**, **Mirko Rajković (AZZK)**, **Tamara Ivković (MF)** i **Jelena Ćipović (MEK)**.*

Zapisnik sačinila: Anita Beriša

Verifikovala: Irena Bošković

Odobrio: Bojan Vujović